

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta 26.05.2026

Lausunto valtuustoaloitteeseen mahdollisuudesta tuottaa digitaalinen kotiseutumateriaali espoolaisille lapsille ja nuorille

Valmistelijat / lisätiedot:
Kilpeläinen Anna
Honkanen Skoog Sanja
Kela Riitta
Jyväsjärvi Marianne
Nikko Susanna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kulttuurijohtaja Tommila Susanna

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Tommi Halkosaaren ja 19 muun kaupunginvaltuutetun 14.12.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen mahdollisuudesta tuottaa digitaalinen kotiseutumateriaali espoolaisille lapsille ja nuorille.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Tommi Halkosaari sekä 19 muuta valtuutettua ovat 14.12.2025 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään selvitetäväksi mahdollisuutta tuottaa kaupungin verkkosivuille lapsille ja nuorille suunnattua kotiseutuaineistoa, jota voitaisiin hyödyntää varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Aineisto toteutettaisiin digitaalisesti Espoon nettisivuille ja sitä kehitettäisiin vaiheittain eri ikäryhmille sopivaksi sekä useilla kielillä Espoon kieli- ja kulttuurirakenteen mukaisesti.

Kaupunki on aiemmin julkaissut alakouluikäisille kotiseutuaiheisen kirjasen, mutta valtuustoaloitteen mukaan vastaava digitaalinen ja helposti päivitettävä materiaali puuttuu. Nykyinen verkkosisältö on suunnattu aloitteen mukaan aikuisille, eikä se sellaisenaan sovi varhaiskasvatukseen tai kouluopetukseen. Digitaalinen kotiseutuaineisto tukisi lasten ja nuorten paikallistuntemusta, kotiseutuidentiteettiä ja kotoutumista.

Lausunnon valmistelu

Lausunto on valmisteltu kasvun ja oppimisen toimialan esikunnan, ruotsinkielisten sivistyspalvelujen, varhaiskasvatuksen tulosityksikön ja Espoon kulttuurin tulosityksikön yhteistyönä.

Espoon nuorisovaltuuston kuuleminen tehtiin 24.2.2026.

Lausunto käsitellään kasvun ja oppimisen lautakunnassa 25.3.2026, Svenska rum -lautakunnassa 26.3.2026 ja kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa 26.5.2026.

Olemassa oleva digitaalinen ja muu kotiseutumateriaali espoolaisille lapsille ja nuorille

Toisin kuin valtuustoaloitteessa mainitaan, Espoossa on tuotettu runsaasti digitaalista materiaalia ja kulttuurikasvatuksen toimintamalleja, joihin sisältyy myös lähiseudun historiaa käsitteleviä sisältöjä kasvatuksen ja opetuksen tueksi.

[Kurkkaa Espooseen](#) on kasvatuksen ja opetuksen käytössä oleva kirja, joka on suunnattu varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisille lapsille sekä perheille. Kirjan avulla lapset pääsevät tutustumaan Espoon viiteen kaupunkikeskukseen ja myös pohjoisosien luontoon. Kirjasta voi etsiä tuttuja kohteita, keksiä tarinoita tai muistella kokemuksia kuvien perusteella. Kirja innostaa retkeilemään uusissa paikoissa yhdessä perheen kanssa. Espoolaiset esikouluryhmät ovat olleet mukana ideoimassa kirjan kuvitusta.

[Kulttuurikurkkaus](#) tuo kulttuuria varhaiskasvatukseen. Kaikki 3–5-vuotiaat kaupungin päiväkodeissa saavat vuosittain uuden teeman ympärille rakennetun kulttuurikurkkauksen. Taiteen ja kulttuurin ammattilaiset vierailevat päiväkodeissa esiintymässä tai ohjaamassa sisältöjä, ja osa päiväkodeista saa kiertävän materiaalipaketin. Sisällöt tukevat varhaiskasvatussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Yksi Kulttuurikurkkauksen sisällöistä on KAMU–Espoon kaupungin museon Ruoka-teemainen materiaalipaketti, joka on ollut mukana vuodesta 2019. Paketti ja siihen liittyvä kasvattajakoulutus ovat saatavilla suomeksi ja ruotsiksi. Se on tavoittanut tähän mennessä 42 kunnallista päiväkotia. Materiaalipaketti johdattaa lapset ja kasvattajat pohtimaan kulttuuriperinnön arvoa tutun teeman – ruoan ja syömisen – kautta. Sen avulla tarkastellaan ruokakulttuuria ajallisesti etäännytettyä ja tutustutaan ruoanlaittoon ajalta ennen Espoon kaupungiksi tuloa, kulttuurien moninaisuutta ja samanarvoisuutta korostaen.

[Espoon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma KULPS](#) on ainutlaatuinen espoolainen järjestelmä, jonka tavoitteena on edistää oppilaiden välistä yhdenvertaisuutta ja kehittää kulttuuri- ja liikuntapalveluiden käyttöä opetuksen välineenä. Sisällöt ovat maksuttomia esiopetusyksiköille ja peruskouluille. Kulttuuripolku tarjoaa lapsille ja nuorille yhdenvertaiset mahdollisuudet kokea kulttuuria ja taidetta osana koulupäivää. Toimintamalli tukee opettajia opetussuunnitelmien toteuttamisessa ja tarjoaa monipuolisia oppimisympäristöjä. Kaikilla Kulttuuripolun sisällöillä on yhteys Espoon opetussuunnitelmien laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin.

[KAMU – Espoon kaupungin museo](#) on missiona on lisätä kaupunkilaisten hyvinvointia ja vahvistaa identiteettiä tuottamalla yhdessä asukkaiden kanssa tietoa, kokemuksia ja toimijuutta espoolaisesta kulttuuriperinnöstä. Sen vastuulla on myös alueellisen kulttuuriympäristön vaaliminen. [KAMU WeeGee](#) ja sen eri museot, [Talomuseo Glims](#), saaristomuseo [Pentala](#), Huvilamuseo [Villa Rulludd](#), [koulumuseo Lagstad](#), ovat suosittuja vierailukohteita KULPS-kulttuuripolulla. Lukuvuonna 2024-2025 4459 espoolaista esiopetusikäistä ja peruskoulun oppilasta osallistuivat KAMUn

Kulttuuripolun sisältöihin, jotka tarjoavat oppilaille mahdollisuuden oppia enemmän Espoon kotiseutuhistoriasta ja samalla tutustua uusi paikkoihin omassa kotikunnassa ja samalla tutustua uusi paikkoihin omassa kotikunnassa.

Espoon kaupunginmuseo tuottaa jatkuvasti uusia, Espoon opetussuunnitelmien tavoitteisiin kohdennettuja historiasisältöjä verkkoon. Kaikki museon digisisällöt ja verkkopalvelut löytyvät koottuna [Historiaa verkossa](#) -sivulta. Virtuaalimuseoiden ja -näyttelyjen kautta voi tutustua Espoon eri aikakausiin ja paikkoihin, astua Glimsin vanhaan tupaan tai vieraila Pentalan entisajan kalastajatilalla. Mobiilioppaat tarjoavat syventäviä historiasisältöjä, ja [KAMUn YouTube-kanavalla](#) on muun muassa näyttelyopastuksia ja luentoja. Digipalveluihin voi tutustua helposti tietokoneella, tabletilla tai puhelimella. Sisällöt soveltuvat kaupungin historian ja alueiden tuntemisen opetukseen perusopetuksesta lukiokoulutukseen.

[Espoon toisen asteen kulttuuripolku](#) tukee opiskelijoiden oppimistavoitteita, kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja hyvinvointia taiteen ja kulttuurin keinoin. Polulta löytyy myös Espoon kaupunginmuseo KAMUn sisältöjä, jotka ovat saatavilla suomeksi, selkosuomeksi ja ruotsiksi.

Lisäksi KAMU kehittää parhaillaan [Museoviraston rahoittamassa hankkeessa](#) uutta, kestävästä kulttuuriperintökasvatuksesta toimintamallia. Malli uudistaa museon tapaa tuottaa kulttuuriperintökasvatusta erityisesti varhaiskasvatukselle, perusopetukselle ja toiselle asteelle tarjottavien oppimispalvelujen kautta. Toimintamalli ohjaa oppimispalvelujen suunnittelua, toteutusta ja kehittämistä. Sen tavoitteena on varmistaa asiakaslähtöiset, kohderyhmien tarpeita vastaavat palvelut sekä edistää kestävästä kehityksestä, kulttuuriperintöön osallistumista ja museon roolia laadukkaiden oppimispalvelujen tarjoajana. Hankkeen tulokset julkaistaan podcast-sarjana, joka on suunnattu museoammattilaisille, opettajille sekä kulttuuriperintö- ja opetusalan opiskelijoille.

[Tutustu kotikulmiisi](#) - sivuille on koottu Espoon kotikaupunkipolut, kartalle kootut kävelyreitit, jotka esittelevät eri kaupunginosien historiaa, luontoa, kulttuuria, arkkitehtuuria ja merkittäviä henkilöitä. Reitit on julkaistu Suomen kotiseutuliiton eMuseo-palvelussa ja ne sopivat kasvatukseen ja opetuksen sekä kuntalaisten käyttöön, niin uusille kuin pitkään Espoossa asuneille.

Opetussuunnitelmat ohjaavat tutustumaan lähiympäristöön, kotiseutuun ja niiden historiaan

Espoon varhaiskasvatussuunnitelmien ja esiopetuksen opetussuunnitelmien mukaan lasten oppimisympäristönä hyödynnetään Espoossa varhaiskasvatustyksikön ja sen lähiympäristön lisäksi koko pääkaupunkiseutua retkikohteineen sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluineen. Espoolelle ominaista rikasta ja monipuolista luontoa käytetään oppimis- ja toimintaympäristönä mahdollisimman usein. Lapsille järjestetään päivittäin monipuolisia mahdollisuuksia ulkoiluun ja ulkona oppimiseen. Varhaiskasvatustyksikön lähiluonto on tärkeä osa oppimisympäristöä.

Espoon perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmissa painotetaan kotoutumisen tukemista ja suomalaisen yhteiskuntaan tutustumista laajemmin nimenomaan lähiympäristöön tutustumisen kautta.

Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmissa lähiympäristö ja kotiseutu nähdään oppimisympäristönä. Oppilaiden aktiivista suhdetta omaan lähiympäristöön ja kotiseutuun painotetaan esimerkiksi ympäristöopin, kuvataiteen, historian, maantieteen ja uskontojen opetuksessa. Oppilaiden osallistuminen ja vaikuttaminen, oppilaan rooli oman ympäristönsä kehittäjänä on tärkeää. Paikallista identiteettiä kehitetään havainnoinnin, liikkumisen ja tutkimisen kautta. Tekemällä oppiminen sekä ympäristön hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen ymmärtäminen näkyvät vahvasti Espoon omissa, paikallisissa tarkennuksissa.

Myös Espoon lukiokoulutuksen opetussuunnitelmissa opiskelijoita ohjataan tutustumaan omaan elinympäristöönsä konkreettisesti. Oppimisympäristöinä käytetään koulun lähialueita, luontoa sekä lähialueen toimijoita ja yrityksiä.

Digitaalisuuden hyödyntäminen opetuksessa tulee pohjautua opetussuunnitelmapohjaiseen pedagogiseen toimintaan. Siksi digitaalisten laitteiden käytössä tulee käyttää harkintaa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen uudet digisuositukset ovat: [Lasten digisuositukset 0–13-vuotiaille -THL](#). Lisäksi Espoossa pidetään oppilaiden omat mobiililaitteet repussa koulupäivän ajan. Mobiililaitteiden käytön säätelyn tarkoituksena on edistää esi- ja perusopetuksen työrauhaa, edistää oppimista ja oppimiseen keskittymistä.

Kaupungin verkkosivut

Espoon kaupungin verkkosivuilla viestitään yhteisen periaatteen mukaisesti suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Englanti on kaupungin palvelukieli kahden kotimaisen kielen lisäksi. Kaupunki vastaa verkkosivuilla olevista sisällöistä ja niiden oikeellisuudesta ja tavoitteena on käyttää mahdollisimman selkeää kieltä. Kuntalaiset voivat käännettää valitsemallaan käännösohjelmalla sisällöt haluamalleen kielelle.

Lopputulema

Kaupungin varhaiskasvatuksen, opetuksen ja lukiokoulutuksen käytössä ja hyödynnettävissä on laaja ja monipuolinen aineisto kotiseutuun tutustumista ja syvemmän tuntemisen rakentamista varten. Aineistoa myös kehitetään jatkuvasti. Koska materiaalia koko opinpolulle on jo runsaasti, erillistä lisämateriaalia ei ole tarpeen tuottaa. Valtuustoaloitteen ja nuorisovaltuuston lausunnon perusteella tietoisuutta kattavasta tarjonnasta voisi kuitenkin olla tarpeen levittää.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.03.2026 § 62

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Tommi Halkosaaren ja 19 muun kaupunginvaltuutetun 14.12.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen mahdollisuudesta tuottaa digitaalinen kotiseutumateriaali espoolaisille lapsille ja nuorille.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Digitaalinen kotiseutumateriaali espoolaisille lapsille ja nuorille
- Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen digitaalisesta kotiseutumateriaalista

Tiedoksi